

OKUPACE MÍSTKU. BOJ O CZAJÁNKOVA KASÁRNA 14.3.1939

Jarmila Kotásková

Hodina se týká tématu okupace Čech a Moravy v roce 1939, konkrétně obsazování Frýdecko-Míšecka a střetu čes. vojáků s německou armádou v boji o Czajánkova kasárna v Místku 14.3.1939. Jsou využity metody I.N.S.E.R.T., V-CH-D, RAFT a volné psaní. Žáci pracují samostatně, ve dvojicích nebo v celé skupině; v závěru hodiny při metodě RAFT v tříčlenných skupinkách.

Žáci pracují samostatně, ve dvojicích nebo v celé skupině; v závěru hodiny při metodě RAFT v tříčlenných skupinkách.

Dějepis

SŠ

ŽÁCI

- se naučí metody RAFT; V-CH-D; volné psaní a procvičí metodu I.N.S.E.R.T.
- vysvětlí okolnosti a popíšu průběh bojů o Czajánkova kasárna 14.3.1939
- při práci s textem se naučí oddělit nové informace od známých a formulovat vlastní otázky
- vyberou a zapíší do tabulky V-CH-D důležité informace o střetu čs. vojáků s okupanty
- naučí se vnímat dokumentární film jako zdroj informací
- vytvoří metodou RAFT dopis o událostech z 14.3.1939 v Místku

EVOKACE

Volné psaní (Kdo je pro mě hrdina?)

Zhlédnutí úvodu filmu Osudové okamžiky - Místek 1939 (cca 3 min.)

Brainstorming (Co vím o odporu proti okupantům v Místku v roce 1939?)+ tabulka

V-CH-D (doplnění V-CH)

UVĚDOMĚNÍ SI VÝZNAMU

Čtení textu metodou I.N.S.E.R.T.

Zhlédnutí filmu Osudové okamžiky – Místek 1939

REFLEXE

Doplnění tabulky V-CH-D

RAFT (dopis vojáka blízké osobě o událostech z 14.3.1939 – práce v tříčlenné skupině)

ZDROJE

<http://tn.nova.cz/zpravy/regionalni/zpoved-posledniho-obrance-vlasti-ktery-se-hrde-postavil-nacistum-ve-frydku-mistku.html>

ADAMEC, T. Bojovali za svobodu. Občané Frýdecko-Místecka v boji za svobodu. Frýdek-Místek: Státní okresní archiv ve Frýdku-Místku 1999

film Osudové okamžiky – Místek 1939 (www.youtube.com/watch?v=2HuJuDWV-6A)

Okupace Místku (boj o Czajánkova kasárna 14.3.1939)

Obsazování Moravské Ostravy a Frýdecko-Místecka začalo s předstihem oproti ostatním částem republiky. Hitler se rozhodl tento prostor obsadit ještě před plánovanou okupací zbytku Československa a vyhlášením Protektorátu Čechy a Morava. Podle tohoto plánu měla být okupace provedena až 15. března 1939.

O den dřív, **14. 3. 1939**, přijel do Berlína čs. prezident Hácha. Bylo mu sděleno, že říšské vojsko obsadilo Moravskou Ostravu, Místek, Frýdek a obce v okolí těchto měst. V jednu hodinu v noci pozval Hitler Háchu na říšské kancléřství a sdělil mu, že souhlasil se zřízením samostatného slovenského státu. České země byly však „odedávna“ součástí říše, proto dal souhlas, aby německé vojsko překročilo hranice a obsadilo Čechy a Moravu. Narazí-li na odpor, má jej bezohledně zlomit. Uvedené území bylo obsazeno dříve zřejmě proto, aby se zdejšího průmyslu nezmocnilo Polsko, které si na tuto oblast také činilo nároky.

Dne 14. 3. 1939 po 17. hodině překročily německé jednotky státní hranice s cílem obsadit Moravskou Ostravu a Místek. Už po 18. hodině 84. pěší pluk Wehrmachtu pod vedením plukovníka Stoewera vtrhl do centra Místku, část pluku zajišťovala město a další část postupovala k **Czajánkovým kasárnám**. Stráž u brány zaregistrovala průjezd motocyklistů německého průzkumu, ale v podvečerním šeru je považovala za četnickou hlídku. Pak přijely i nákladní a osobní automobily, ze kterých začali sesedat němečtí vojáci. Důstojník vyzval stráž, aby se vzdala, odpovědí mu však byla palba z pušek.

Jediný žijící český účastník bojů (S. Kalich) vzpomíná: „Důstojník okamžitě vytáhl pistoli a vystřelil na strážného, kulka ho škrábla nad uchem. A to byl vlastně signál k celé bitvě. Otevřely se sklady se střelivem, vojáci nafasovali pušky a rozhořel se tvrdý boj. Všem uvelel kpt. Pavlík, který vyběhl s kulometem na střechu a pálil na útočící Němce. Já jsem byl na střeše a střílel jsem z pistole na všecko, co se v parku hnulo.“

J. Plandor v publikaci 60 let Sokola Místek dodává: „Kpt. Pavlík zahájil mocnou palbu z kulometu na zmatené německé vojáky... Naše pušky se ihned přidružily ke střelbě našeho rázného velitele, který fascinujícím příkladem nás strhl ke stejně rázným činům.“

V kasárnách se v té době nacházelo asi 250 vojáků 3. praporu **8. pěšího pluku „Slezského“**. Většinu mužstva tvořili nováčci, kteří teprve 1. 3. nastoupili základní službu. Obránci měli k dispozici pouze pušky a 2 lehké kulomety.

Jakmile asi v 18.15 zazněly první výstřely, dozorčí důstojník por. Martínek vyhlásil poplach. V kasárnách byl přítomen i velitel praporu pplk. Štěpina, který se snažil spojit s velitelstvím pluku. Přímého řízení obrany se ujal jeho zástupce kpt. Pavlík. První útok nepřítele byl rychle odražen, další útok byl podporován protitankovým dělem, obrněným autem a útočníci ozařovali bojiště silným světlometem.

Přibližně v 18.45 se pplk. Štěpinovi podařilo navázat spojení s velitelem pluku plk. Eliášem, od kterého dostal rozkaz kapitulovat. Vojáci už neměli téměř čím střílet, zásoby munice byly u konce. Por. Martínek vyšel ven s bílým praporem a němečtí vojáci posléze kasárna obsadili.

„Když náš velitel viděl, že Němců je obrovská přesila, navíc přijely posily, začali do nás pálit z děla, a nám došla munice, svlékl číšníkovi z kantýny bílou košili, pověsil ji na smeták a vystrčil ho ven z okna,“ vypráví S. Kalich.

Obránci museli naházet zbraně na hromadu na dvoře kasáren a byli odvedeni k místeckému náměstí, kde byli drženi asi 4 hodiny. Potom byli propuštěni. Historik J. Dvořák k tomu dodává: „I když to zní poněkud neuvěřitelně, Němci skutečně považovali tento boj za čestný a uznávali to, že naši vojáci bránili svou vlast. Proto všechny vojáky propustili na svobodu a kpt. Pavlíkovi byla dokonce vrácena pistole.“

Na české straně byli 2 lehce zranění, německé ztráty nejsou známy, hovoří se o 6-18 padlých a řadě zraněných, jisté však je, že Němci skutečně mrtvé měli.

Už v roce 1940 ocenil tento odpor ve svém rozhlasovém projevu z Londýna prezident exilové vlády E. Beneš a hned v roce 1946 přijel do Frýdku- Místku, promluvil s vojáky a ocenil jejich hrdinství: „Byli jste stateční, to vám nebude nikdy zapomenuto. Mohu vám říci jen tolik, že tak jako u vás, mělo se státi na všech posádkách. Pak se tehdejší naše situace vytvořila snad docela jinak. Váš statečný odpor byl vlastně jediným pevným bodem, o který jsme se my v zahraničí mohli opřít a na kterém jsme později začali budovat.“

A kde bychom mohli objekt tehdejších kasáren hledat? Nacházela se poblíž toku řeky Ostravice. Dnes bychom je hledali na ulicích Hlavní třídy a 8. pěšího pluku. V současné době už po nich není ani stopy. Už za války jednu z budov vyhodili nacisté do povětří, další později padly za obět silničnímu průtahu městem.